

VEIKSMĪGA KOMUNIKĀCIJA

=

VEIKSMĪGA PĀREJA UZ
MĀCĪBĀM VALSTS VALODĀ

Liene Juhņevska, Rīgas Zolitūdes ģimnāzija

KOMUNIKĀCIJA

SKOLĒNI

Skaidrs un efektīvs jēdzienu skaidrojums katrā stundā;
Saprotamas instrukcijas, jautājumu uzdošana, dialoga veicināšana.

PEDAGOGI

Metodiskā sagatavotība pārejai uz mācībām latviski;
Spēja jau esošās zināšanas izmantot jaunā situācijā (izmanto BI metodiku);

VECĀKI

Vecāku informēšanas sapulces;
Vecāku nodarbības, par iespējamo atbalstu bērnam valodas apguvei;
«Atvērto durvju» diena vecākiem;

SKOLAS DARBINIEKI

Ikdienas komunikācija, kas sekmē skolēnu valodas praktisku lietojumu;
logopēda, psihologu atbalsts, bibliotēkas iesaiste valodas apgūvē;
procesa;

PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDE

Pedagogu sarunas par topošo pirmklasnieku valodas prasmi;
Britu Padomes sadarbības projekts;

KOMUNIKĀCIJA AR VECĀKIEM

Galvenais uzdevums - mazināt bažas par viņu bērnu spēju apgūt mācību saturu latviešu valodā, iepazīstināt ar metodiku un atbalsta veidiem, sekmēt vecāku spējas atbalstīt bērnus, praktizējot latviešu valodu arī ārpus skolas.

VECĀKU INFORMĒŠANAS PASĀKUMI

aprīlī - 3.kl.vecāku informēšanas klases sapulces;

maijā - topošo pirmklasnieku vecāku un 6.kl. vecāku informēšanas sapulces;

augustā - klases audzinātāju individuālas tikšanās ar topošajiem pirmklasniekiem;

5.septembrī - 1.kl.vecāku kopsapulce;

6.septembrī - 7.kl. vecāku kopsapulce;

7.septembrī - 4.kl. vecāku kopsapulce;

VIENOTS VECĀKU INFORMĒŠANAS SATURS

1. Normatīvo aktu prasības.
2. Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas izglītības programmas.
3. Ģimnāzijas rīcības plāns pārejai uz mācībām latviski 2023./2024.m.g. (akcentējot aktivitātes vecākiem).
4. Ieguvumi un riski mācoties latviski.
5. Atbalsts vecākiem, kā palīdzēt savam bērnam.
6. Atbalsta personāla iespējamais atbalsts skolēniem, pārejot uz mācībām latviski.

AKTIVITĀTES UN ATBALSTS SKOLĒNIEM

1. Pirmklasnieku dinamiskās pauzes. Katru dienu pēc 3.stundas kustību spēles latviešu valodā (skolēnu pašpārvalde, pedagoga palīgi, pagarinātās dienas grupas skolotāji).
2. Pedagoga palīga atbalsts klasē.
3. Pagarinātās dienas grupas nodarbības latviešu valodas apguvei.
4. Klases stundas lasīšanas prasmju stiprināšanai un audzināšanas uzdevumu īstenošanai 1-7.kl. skolēniem.

AKTIVITĀTES UN ATBALSTS VECĀKIEM

Oktobrī, novembrī – vecāku kluba nodarbības 1.kl., 4.kl. un 7.kl. skolēnu vecākiem «Iespējamie atbalsta resursi bērna latviešu valodas stiprināšanai»

- Ikdienas sarunas ar bērnu par apgūto skolā, motivēšana, iedrošināšana u.c.
- Valodas apguves kartītes, «runājošo sienu» mājās izveides un izmantošanas priekšrocības;
- Bērnu un jauniešu žurnāli, raidījumi bērniem LTV1, kultūras pasākumi latviešu valodā;
- Kā palīdzēt bērnam lasīt liela apjoma tekstu, lasīšanas stratēģijas;
- LVA atbalsta materiāli vārdu krājuma paplašināšanai, terminoloģijas apguvei.

«ATVĒRTO DURVJU» DIENA

Janvārī – 1.,4.,7.kl. skolēnu vecāku pēcpusdiena ar iejušanos bērna lomā mācību stundā.

- Vecāku dalība metodiskajās darbnīcās par pieejamo atbalsta materiālu izmantošanu (LVA, VISC);
- Labās prakses pieredzes stāsti (skolēni, vecāki, skolotāji);
- Komunikācija grūtību apzināšanai;
- Praktiski ieteikumi grūtību mazināšanai.

SADARBĪBA AR PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDI

martā – topošo pirmklasnieku vecāku informēšana par mācību procesu 1.klasē

British Council pilotprojekta “Izglītības iestāžu partnerības kā atbalsts pārejai mācībām latviešu valodā (atbalsts vienotai skolai)” ietvaros

Vadlīnijas pārejai uz mācībām latviešu valodā

VECĀKU UN SABIEDRĪBAS IESAISTE

Izglītība vienā valodā, nešķirojot bērnus, ir labākais veids, kā saliedēt Latvijas sabiedrību⁹⁹. Mācības latviešu valodā no 2023. gada 1. septembra tiek īstenotas pirmsskolas izglītībā un pamatzglītības pakāpē 1., 4. un 7. klasē. No 2024. gada 1. septembra mācības tikai valsts valodā uzsāks 2., 5. un 8. klašu skolēni, bet no 2025. gada 1. septembra pievienosies arī 3., 6. un 9. klases. Jāatgādina, ka vidusskolas posmā jaunieši jau šobrīd visus mācību priekšmetus apgūst latviešu valodā, bet 1.–6. klašu skolēni latviešu valodā apgūst vismaz 50 % no mācību satura, savukārt no 7. līdz 9. klasei – vismaz 80 % apmērā¹⁰⁰. Atcerēsimies, ka skolā viens no būtiskiem skolēnu vispusīgu izaugsmi ietekmējošiem faktoriem ir sadarbība ar ģimeni. *Skola2030 metodiskā materiāla "Mācību procesa pilnveides atbalsts"*¹⁰¹ ceturtajā nodaļā ir pieejams šī procesa sīks apraksts pa vecumposmiem. Papildinājumā piedāvājam vēl dažas idejas un ieteikumus, kā vecākus un sabiedrību varētu iesaistīt procesā atbalstam mācībām latviešu valodā.

1. Komunikācija ar skolu¹⁰². Vecāki var uzturēt regulāru komunikāciju ar skolu, izrādot interesi un atbalstu mācībām latviešu valodā. Tas var ietvert tikšanos ar skolas administrāciju, klases audzinātāju, mācību priekšmetu un valodas skolotāju, lai apspriestu jautājumus, izteiktu bažas un pārrunātu iespējamus risinājumus.

2. Iesaistišanās valodas apguvē. Te var ietvert lasīšanu kopā ar bērniem (piemēram, "Krāsojamie komiksi"¹⁰³), stāstu stāstīšanu latviešu valodā, spēļu spēlēšanu (dažādas rotaļas var atrast LVA tīmekļa vietnē "Māci un mācies", sadaļā "Diasporai"¹⁰⁴) un mūzikas klausīšanos (piemēram, bērnu karaokes dziesmas¹⁰⁵) latviešu valodā. Var meklēt konkrēta bērna interesēm atbilstošus papildu resursus, piemēram, grāmatas, audioierakstus¹⁰⁶, tas palīdzēs bērniem stiprināt savas latviešu valodas prasmes.

3. Ikdienas valodas lietošana. Vecāki var veicināt ikdienas latviešu valodas lietošanu mājās vidē. Tas ietver latviešu valodu sarunās ar bērniem, sniegt instrukcijas, izteikt vēlmes un paskaidrojumus latviešu valodā. Latviešu valodas aktīva lietošana mājās palīdzēs bērniem iemācīties un attīstīt valodas prasmes, kas nepieciešamas mācībām skolā. Tiem, kas vēl tikai mācās latviešu valodu, iesakām grāmatu "Parunāsimies", tā palīdzēs parunāties par to, kā klājas, ko darām, kas mums patīk, no kā baidāmies, par ko priecājamies, ko vēlamies iemācīties, par ko sakām paldies un ko lūdzam cits citam¹⁰⁷.

4. Atbalsts skolām. Vecāki un vietējās sabiedrības pārstāvji var sniegt atbalstu skolām, kas piedāvā mācības latviešu valodā. Veltīt savu laiku un resursus, lai palīdzētu skolām organizēt papildu valodas nodarbības, piedāvāt materiālus un resursus, kā arī nodrošināt ekspertu atbalstu valodas mācībām. Liels palīgs šajā jautājumā var būt dažādas nevalstiskās organizācijas¹⁰⁸, kuras rīko pasākumus, konkursus skolēniem utt.

5. Kopīgi pasākumi un aktivitātes. Iespējams organizēt kopīgus pasākumus un aktivitātes, kas veicina latviešu valodas izmantošanu un saglabāšanu. Tas var ietvert valodas dienas, kultūras pasākumus, valodu noņemtnes un latviešu valodas konkursus. Šādi pasākumi veicina pozitīvu attieksmi pret latviešu valodu un tās aktīvu izmantošanu (atcerēsimies Latvijas hokeja izlases ierašanos Rīgas pilī pēc izcīnītās 3. vietas pasaules čempionātā¹⁰⁹).

Mājās radītā atbalstošā vide bērna valodas apguvei, pat ja vecāki nesaprot latviešu valodu, iesaistišanās un atbalsts no skolas, sabiedrības un dažādu resursu izmantošana būtiski palīdz gan bērnam, gan vecākiem valo-

«Pasaule ir tik gaiša un laimīga, cik laimīgu mēs to varam ieraudzīt un citiem parādīt .»

/Kārlis Skalbe/

